

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

פו.

עין משפט
נר מצוה

לא א מיי פ"ט מהל
גיפה הלכה ג סג
שס
לב ב מיי שס ה' ה'
לב ג מיי שס ה' א'

תורה אור השלם

1. כי יקצצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל ויהא עמו בו ומקורו ומת והגב החוץ ובערת ה'קדש מקרבו: דברים כז
2. כי יקצצא איש שגב עם אשה בעלת בעל ומתו גם שניהם איש השגב עם האשה והאשה ובערת ה'קדש מקרבו: דברים כב
3. וגב איש ומקורו וקצצא בידו מות ימות: שמות כא טז
4. כי יקצצו אנשים יחדיו איש ואחיו וקרבה אשת האחד להציל את אישה מיד מכה ושלחה קדש והחוקה במבשתי: דברים כה יא
5. לא תרצח לא תנאף לא תגב לא תענה ברצח עד שקר: שמות כב יב
6. כי יקצצו אדם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא יקצצו יחדיו ויקרא יט יא
7. לא תגבנו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: ויקרא יט יא
8. לא יקום עד אחד באיש לבל עון ולבל חטאת בכל חטא אשר יקצא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר: דברים יט טו

מונמצא בידו קא אמיא. *תימא דכסוטה פ' עגלה ערופה (דף מה:) דרשינן כי ימצא חלל פרט למצוי ופטרין עיר שרובה עובדי כוכבים וי"ל דהתם כתיב צאלמה והווי כמו צדו להכא ואכתי קשה דדרשינן צפ' בתרא דערבין (דף ל:) גבי צתי ערי חומה ומצא פרט למצוי שלא ימכור צרוק ויגאל בקרבו (ה) וי"ל (ו) כדפי צקונטרס דהכא מריצוא דקרא: **יצא עבד שאין לו אחוה.** פירש צקונטרס עבד אין לו אחוה ואפילו עם אחיו בני אציו דכתיב עם החמור עם הדומה לחמור וקשה דאם כן גר ומשומר נמי ונראה לפרש שאין לו אחוה שאין יוצאי חלציו קרוין אחוה משא"כ בגר: **בני ישראל למעוטי מי שחציו וכו'.** אצל כולו משומר וגר לא ממעט מצוי ישראל וכן צפרק צנת כותים (מה דף לה. ושם) בני ישראל מיטמאין ציבה וכו' אצל גרים ומשוכרים לא ממעט וכן שלחי פ"ב דמנחות גבי סמיכה בני ישראל סומיין ואין העובדי כוכבים מעריכין ומשוכרין וגר לא ממעטיין וכן צפ"ק דערבין (דף ה:) בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין ולא ממעטיין גרים ולא עבדים משוכרין ותימה דצפרק כל המנחות צלות מלה (מנחות דף סא:) גבי טופס אמרינן בני ישראל מניפין ואין אלא בני ישראל גרים ועבדים משוכרים מניין תלמוד לומר להמקריב וכן צפ' הערל (יבמות דף עז:) וצלהי פ"ק דכריתות (דף ז:) אשה כי תזרע אין לי אלא בני ישראל גיורת ושפחה משוכרת מניין ת"ל אשה ושמה כלל הני יש שום רבוי דמריצין מיניה גרים ומשוכרין: **דבר ואפי' חצי דבר.** וז"ת הא אמרינן לקמן (דף ז.) קיים מקצת וביטל מקצת דשאר מצות דברי הכל פטור ופי' צקונטרס משום דכתיב אך הנציא אשר יזיד לדבר דבר ולא חצי דבר וי"ל דרבנן נמי מודו דדרשינן ולא חצי דבר והא דפליגי ארדבי עקיבא היינו משום דחשבי ליה דבר שלם כדמוכח במרוצה (צ"ק דף עז:) וצחוקת הצמים (צ"ב דף טו:) וליכא לחלל צדברים דיש מקומות כה"ג צפ' ד' וה' (צ"ק דף טו.) כופר שלם אמר רחמנא ולא חצי כופר וצפרק יש צבור (צבורות דף מה:) חומש ולא חצי חומש וצמרוצה (צ"ק דף עא:) חמשה צקר אמר רחמנא ואפי' חמשה חלצי צקר וצפרק אותו ואת צנו (חולין דף עט:) ופי' פליגי ר' אליעזר ורבנן צשה ואפילו מקצת שה ולענין כסוי צצבי ואפילו מקצת צבי וצפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נט:) ושם צצמולה מקצת צמוליס וצכתבות פרק אלמנה (דף לו:) ושם צצמקת כסף ככל כסף ושלהי כסוי הדס (חולין דף פח.) ושם דס ואפילו מקצת דס וצריש צבורות (דף ג.) ושם

תני סנה. להך מתני' דקתני מכר לאציו חייב: **ססס ספרא.** תורת כהנים: **ססס ספרי.** ספר וידבר ומשנה תורה והאי סתמא דכי ימצא איש (ב) צמשה תורה הוא: **אליצא דרבי עקיבא.** ממה שלמדו מר' עקיבא אמרו: **של צים פלוני.** לא רצה להכיר שמם שחזונין היו וצוה לא היו נוהגין כדת שהיו הרבה דרין צבית אחד אנשים ונשים והיו מצויין תמיד עם נשי חזרייהן ולא שמתייחדין: **ונמלא.** קרא יתירה הוא דאי ללמד שנימצא צעדים ממי ימצא נפקא: **כמלוין צידן דמו.** התלמידים מצויין תמיד צבית הרב ואם גבז הרב אחד מתלמידיו ומכרו אינו נהרג: **אין לעבדים צושה.** המבייש את העבד לא חייבוהו תורה לתת דמי צשתו: **ומה ינלו אנשים יחדיו והכה איש וגו'.** והתם נפקא לן חייב צשת דכתיב (ו) וקולתה את כפה ממון אתה אומר ממון או אינו אלא ממש נאמר כאן לא תחוס עינך ונאמר להלן צעדים וזממין (דברים יט) לא תחוס עינך מה להלן ממון אף כאן ממון: **עבד שאין לו אחוה.** ואפי' עם אחיו בני אציו דכתיב (ב) וצשת אתה עם החמור עם הדומה לחמור אינו אלא כהמה: **אחיו הוא צמלות.** כלל מצות שהאשה חייבת צהן עבד חייב צהן דגמר לה לה מאשה (ט) והכא. צמתני' צגונב נפש דכתיב מאחיו: **הידי דריש.** רבי יהודה לחייב על מי שחציו עבד: **מאחיו למעוטי עבדים.** דהא לרבי יהודה אין לו אחוה: **מצני.** יתירא (ד) דריש ליה דהוה ליה למכתב מאחיו צני ישראל: **מלא סגנו.** האמור צעשרת הדברות צגונב נפשות מתוקס לקמן צשמעתי: **דבר הלמד מעניינו.** אם אי אחת יודע צמה הכתוב מדבר לא ולמד מפרשה צכתיב צה ולפי הפרשה הוא נכתב אצלה וכלן צמה כל הענין מדבר צנפשות לא תרצח ולא תנאף כל אלה חייבי מיתות צ"ד אף לא תגנוב צגניבה שיש צה מיתת צ"ד: **לא סגנו.** צפרשת קדושים תהיו: **משלש עשרה מדות.** זו היא אחת מהן שיהא הדבר מעניינו למד צמה **כחצוב מדבר.** הענין של מטה ושל מעלה מו: **צממון.** לא תעשוק את רעך (ויקרא יט) **עידי גניבה ועידי מכירה.** שני כיתי עדים אחת הטירה סגנב את הנפש ואחת העידה שמכר אין נהרגין כדמפרש טעמא ואזיל וכוין דאניהו לא מקטלי איהו נמי אם לא הזמנו לא מקטיל דהוי' לה עדות שאי אחת יכול להזמה ולא משכחת לה דמקטיל אלא צכת אחת שמעידין על הגניבה ועל המכירה: **פלוגתא דר"ע ורבנן** צצצא צתרא צחוקת הצמים. על פי שנים עדים יקום דבר (ו) ולא חצי דבר דאי לאו עידי גניבה אינו נהרג משום עידי מכירה שיכול לומר עבדי מכרתי ואי לאו מכירה נמי לא מיחייב

(א) [עירובין לו: גיטין ד.].
(ב) [עירובין שם שבת קלז].
יומא מא. קירובין ג.
שבועות יג. צבורות סא.
כריתות כג. (א) צ"ק פא.
(ד) [שם פסח.]. (ה) [יומא מג.].
(ו) [חולין קטו].
קמ"ג. (ז) לעיל ל: צ"ק ע:
צ"ב טו: (ח) [דברים כד].
(ט) [דברים ה.]. (י) [ספרי].
תל"א [ח.]. (יא) [מגינה ד.].
(ל) [מי יתירה.]. רש"י.
(מ) [דברים יט.]. (נ) ע"י רש"י. (ס) [ז"ל פרק שמי].
מדות דף ג. (ע) [נע"ע].
תוספות סוכה מה: ד"ה לרבות ומתוספת מנחות סא: ד"ה אין לן].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מונמצא וכו' תימה דכסוטה. עיין צריצ"א מכות דף ח' ע"א ד"ה התם מענינה דקרא:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מונמצא וכו' צפ' בתרא דערבין גבי שרה אחוה ומצא פרט וכו' ויגאל בקרבו. צ"ב וי"ע דברי צפרקין איתא להדיא משום דהכא מענינה דקרא ולכן דרשינן אפי' דלא כתיב בידו:

מוסף רש"י

ובולוהו אליבא דר' עקיבא. ממת קבלו (שבועות ד.). יצא עבד שאין לו אחוה. עם ישראל, שאינו צא בקהל, לא עבד אין לו אחוה שמומר באחיותו ונאשת אחיו, דכתיב עם התמור, וזה שמעתי (צ"ק פח. ע"ש במסותו). אחיו הוא במצות. לא מצוה שהאשה חייבת צה עבד חייב צה, דגמר לה לה מאשה (שם). דבר הלמד מענינו. זה אחד מ"ג מדות, מקצת שמוס ססס ואין חצי יודעין צמה מדבר, הוי לומר מענינו (חולין קמ.) דבר ססס שאין מפרש בו צמה מדבר, הוי לומר מן הענין. פרשה שכתב בה צמה הענין מיירי (שם קסו.).

צכור ואפילו מקצת צבור: **מתוך שיבוטים עדים הראשונים בוי.** אין הטעם תלוי בצמירתם אלא צמאי דעדי גניבה ראשונה לא כריכי לעידי גניבה שניה כדאמרינן צמרוצה (צ"ק דף עז:) דמורה רבי עקיבא צשנים אומרים קידש ושנים אומרים צעל אפי' דעדי ציאה צריכי לעידי קדושין [הואילן] והן לא כריכי לעידי ציאה כוליה דבר הוא: **גבור ומויה.** דתנן לעיל (דף עא.) מתרין צו צפני ג' ומלקין אותו חור וקלקל נדון צעשרים ושלשה מתרין צו אציו ואמו צפני הדיינין וכצאלין עדים ראשונים ומעידין עליו שאכל טרטימר צשר ושתה חצי לוג יין מגניבה מלקין אותו כדכתיב (דברים כא) ויסרו אותו דהיינו מלקות חור וקלקל נדון צ"ג למיתה ומורה חוקיה צנהן אחרונים שהעידו שחזר וקלקל שחזמו שנהרגין ולא אמרינן צחצי דהא לאו סהדותא דקמאי לא מוקטיל צסהדותא והני צתראי כוליה דבר קא עובדי על פי ראשונים שזה לקה על ידה מו לא שייכא סהדותא דקמאי צהני צתרייתא צהני צתראי כוליה דבר קא עובדי להלקותו

צכור ואפילו מקצת צבור: **מתוך שיבוטים עדים הראשונים בוי.** אין הטעם תלוי בצמירתם אלא צמאי דעדי גניבה ראשונה לא כריכי לעידי גניבה שניה כדאמרינן צמרוצה (צ"ק דף עז:) דמורה רבי עקיבא צשנים אומרים קידש ושנים אומרים צעל אפי' דעדי ציאה צריכי לעידי קדושין [הואילן] והן לא כריכי לעידי ציאה כוליה דבר הוא: **גבור ומויה.** דתנן לעיל (דף עא.) מתרין צו צפני ג' ומלקין אותו חור וקלקל נדון צעשרים ושלשה מתרין צו אציו ואמו צפני הדיינין וכצאלין עדים ראשונים ומעידין עליו שאכל טרטימר צשר ושתה חצי לוג יין מגניבה מלקין אותו כדכתיב (דברים כא) ויסרו אותו דהיינו מלקות חור וקלקל נדון צ"ג למיתה ומורה חוקיה צנהן אחרונים שהעידו שחזר וקלקל שחזמו שנהרגין ולא אמרינן צחצי דהא לאו סהדותא דקמאי לא מוקטיל צסהדותא והני צתראי כוליה דבר קא עובדי על פי ראשונים שזה לקה על ידה מו לא שייכא סהדותא דקמאי צהני צתרייתא צהני צתראי כוליה דבר קא עובדי להלקותו

צכור ואפילו מקצת צבור: **מתוך שיבוטים עדים הראשונים בוי.** אין הטעם תלוי בצמירתם אלא צמאי דעדי גניבה ראשונה לא כריכי לעידי גניבה שניה כדאמרינן צמרוצה (צ"ק דף עז:) דמורה רבי עקיבא צשנים אומרים קידש ושנים אומרים צעל אפי' דעדי ציאה צריכי לעידי קדושין [הואילן] והן לא כריכי לעידי ציאה כוליה דבר הוא: **גבור ומויה.** דתנן לעיל (דף עא.) מתרין צו צפני ג' ומלקין אותו חור וקלקל נדון צעשרים ושלשה מתרין צו אציו ואמו צפני הדיינין וכצאלין עדים ראשונים ומעידין עליו שאכל טרטימר צשר ושתה חצי לוג יין מגניבה מלקין אותו כדכתיב (דברים כא) ויסרו אותו דהיינו מלקות חור וקלקל נדון צ"ג למיתה ומורה חוקיה צנהן אחרונים שהעידו שחזר וקלקל שחזמו שנהרגין ולא אמרינן צחצי דהא לאו סהדותא דקמאי לא מוקטיל צסהדותא והני צתראי כוליה דבר קא עובדי על פי ראשונים שזה לקה על ידה מו לא שייכא סהדותא דקמאי צהני צתרייתא צהני צתראי כוליה דבר קא עובדי להלקותו